

אנשים תורמים באמצע הדרך

בחודש האחרון, ללא סיבה נראית לעין, זינק פי 3 מספרם של הישראלים שהחליטו לתרום כליה לאדם שלא הכירו • בזכות המעשה הטוב שעשו, הם הצילו את חייהם של זרים גמורים

ירון קלנר

מתאם קב אדם בבוקר ומחליט לתרום איבר מוגבר כדי להציל חיים של מישהו אחר – ולא של קרוב משפחה או של חבר, אלא של זר גמור שלא פגש מעולם. אירוע נדיר? פחות מפתע. בחודש החולף נשבר שיא של כל הזמנים בתרומות איברים מאלה בישראל.

יותר מאלף חולים בישראל ממתנינים כיום להודעה המיוחלת על כך שסוף סוף נמצא תורם מתאים שיוכל להעניק להם איבר ויציג את חייהם. רובם זקוקים להשתלת כליה.

הפערי בין הממתנינים להשתלה לבין אלה שזוכים בסופו של דבר לתרומה הנכספת גדול מאוד. קצב ההשתלות רחוק מלהרביק את הברי. ב-2013 נעשו 261 השתלות כליה בישראל – כמתציתן (134) מתורם חי שיוכל להמשיך בחייו כרגיל גם עם כליה אחת – אך בתחילת השנה הנוכחית כבר היו 762 חולים שהורקקו לתרומה.

רוב התורמים הם קרובי משפחה שמתגייסים להציל הורה, ילד או את אף בנובמבר חל זינוק משמעותי במספר האנשים שהסכימו לתרום כליה לאדם זה התורמים האלה, המכונים תורמים אלטרואיסטים, לא עשו זאת כדי לעזור לקרוב משפחה או לקבל תמורה כלשהי (החוק בישראל אוסר על מכירה ועל קנייה של איברים) – אלא פעלו מטוב לב נדיר.

לפי נתוני עמותת "מתנת חיים", שמקדמת את ההשתלות האלטרואיסטיות, במהלך החודש האחרון נעשו 14 השתלות כאלה – האחרונה

שבת ביום ראשון האחרון. לשם השוואה, בכל חודש רגיל יש בממוצע ארבע השתלות כאלה. אך מספר ההשתלות האלטרואיסטיות גדל פתאום פי 13 השאלה הזאת מסקרנת גם את אנשי העמדה וגם את המנתחים שעשו את ההשתלות בבתי החולים בילינסון, איכילוב, שניידה רמב"ם ובבית החולים מונטיפיורי בניו יורק – אבל לאיש אין תשובה וראית על כך. מדובר, קרוב לוודאי, בצירוף מקרים, אך ייתכן שזו תוצאה של המודעות הגוברת בצבור לחשיבות של תרומת איברים.

"בשש השנים האחרונות נערכו בישראל 164 השתלות כליה אלטרואיסטיות כאלה, בין זרים", הסביר ראש עמותת "מתנת חיים", הרב ישעיהו הבר, "התורמים נחשפים לרעיון בחוגי בית, בכי נסים ובאירועים שונים. רשימת התורמים המ עוניינים לתרום כליה לאדם זו מתארבת מדי יום, ואני מקווה שהתופעה רק תתעצם. אנחנו מעוניינים למצוא פתרונות לכל הממתנינים להשתלה".

תשע מ-14 ההשתלות האחרונות נעשו בבית החולים בילינסון. מנהל מחלקת ההשתלות בבית החולים, פרופ' איתן מור: "השתלות מתורמים חיים הן כ-60% מכלל השתלות הכליה בארץ. זו אפשרות עדיפה לחולים על פני המתנה לכליה מאדם מת – המתנה שעלולה להימשך שנים. הדרך הפשוטה ביותר היא תרומת כליה מבן משפחה אחר לאחת, אבל משרד הבריאות מאשר השתלות גם למי שאינם קרובי משפחה – אם מדובר בתורם מה אלטרואיסטיות. הסכנה בכריתת כליה בעבר התורם היא מינימלית, ואחרי חודש הוא כבר יוכל לחזור לתפקוד מלא".

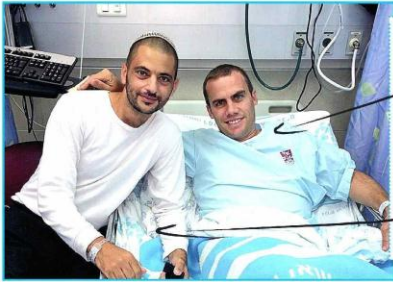
גאוות העיר

ארבעה תורמים משכונה אחת

דני איזנו אבבה וירון קלנר

אם היה נערך דירוג של היישובים שמהם מגיעות הכי הרבה תרומות איברים אלטרואיסטיות יש להניח שבית-שמש הייתה מגיעה לאחד המקומות הראשונים – או ליתר דיוק, שכונה אחת בבית-שמש.

ארבעה מתושבי שכונת נופי אביב, שבה מתגוררות כ-200 משפחות, תרמו כליה לחולים שכלל לא הכירו. האחרון שבהם, דני וקסמן (49), תרם כליה לפני שלושה ימים (ראו תמונה). ראשון התורמים בשכונה המבוססת, שרוב תושביה הם עולים דתיים-לאומיים ממדינות אנגליסקסיות, היה זאב גרשון. "אחרי שתרם כליה, לפני כשנתיים, הייתי יורא אותו כל בוקר הולך לחדר הבושר ומתפקד בלי בעיות. הבנתי שהמעשה הטוב שעשיתי לא מפריע לו להמשיך בחייו", מספר יצחק ברוטברג (47). "בהשראתו פניתי לעמותת 'מתנת חיים' והצעת לי לתרום כליה. לפני כמה חודשים אשתי ראתה מודעה על אדם שזקוק להשתלה. ביצעתי את בדיקות הדם הנחוצות, גיליתי שאני מתאים ותרמתי כליה. זה שבוע של כאבים, אבל שווה לעבור את זה כדי להציל חיים. אני לא מתחרט לרגע. לא הכרתי את המושתל לפני כן אבל עכשיו יש לי חבר חדש". אחיו של ע', המושתל המתגורר בדרום הארץ, קיבל אף הוא כליה – מתושב אחר מהשכונה. "לא ידעתי על זה מראש. כל אחד מאיתנו תרם בשקט, בלי לט פרי", נזכר ברוטברג. "אפילו להורים שלי לא סיפרתי, כי אני מאמין שהנתונה שלי לא נועדה לתת לי משהו. החלטתי להתראיין רק כדי לעודד גם אחרים לתרום איברים ולהציל חיים".

התורם:
נבי רביבו (35),
פדאל
ד"ר גידי גמבוש
למישהו להיות טוב
הגדל את הילד,
כמוני.

המושתל:
ליאור מושלאוי
(36), קרייט
שמאל
"בני הניל לא רק
אתה, אלא את כל
המעמדות שלו, אחתי
וחילדיו קיבלו בוגשות
בעל הבא והיום בריא
תתן, בני דוראליו, בני
עייפות ונפילים."

התורמת:
ורדה אטסטי (55), דרום אמריקה
רדמוני, תמיכה מרובת זמן מעמדי

המושתל:
בני קסלו (58), תל-מוד
"דיונה לי כמה גדולה וגם אחיפת קבלתים
חדשים ממלאך אמתיו."

התורם:
דני וקסמן (49),
בית שמש
"דנינו לעזר למשהו
לשכר את אכזבתי חייני
הבנתי אפסים אחים
שנתנו וראית את
השירי שרתתמה
תחלה בירידה של
המושתלים"

המושתלת:
ענת קבשוניק
(49), יקנעם
"תודה לא מסיקה
בת דורית גותי פי
היום חדשים במתנה,
העמדה היה הוא
מורה ממור, אחיל
הנפלא"

התורם: שמואלי גרינברג (39), עמנה
"אי מודיע של הירידה זה אהוב, נתון המעמדי את
חייב לעזור לאותו תולדותי לתת מעמדי לאחי מעמדי
למסופים על תרומת אחרות"

המושתלת: מרי אילן (47), טוהריו
"את מאשוי ממיר הכלית חתוכות בצורה טובה מאוד, ואני מודיע
שנולדתי מחדש אחרי שנה של דיאליות קשה טוריסטי אני בריא"

התורם: יצחק
בחמברג (47),
בית שמש
"אי מודיע שני
מזווה להגיל ימים
הרדני שני שני מודיע
כלית שחודו להשרה
אחרי העמות
הרדני רוב נתון
לעשות"

המושתלת:
ע (47), מונר
ברום הארץ
"ראליה
המעמדי תחלה
כלית לשרות
לא תיחד מזה,
אני אכזבתי לא
יכול להיות
ליהוק
מפסיק כל מה
שעמתי תנמו
לעמדת המעמדי
הואב שהיא
עשה בעמדי
נעשה לי פי"

התורמת:
קולין ספקטור
(55)
הרדני שחודו להשרה
משהו מעמדי
שנים עבר לא אחיל
שנים עבר לא אחיל

המושתלת:
טל פרנטווי
(19), בית יואי
"אי מודיע להשרה
כל"